Fons documental de Brocà i de Gavarrós a l'Arxiu Municipal

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Ajuntament de Guardiola de Berguedà. Plaça Municipal núm. 3. CP 08694. (Guardiola de Berguedà)
Emplaçament	Arxiu de Guardiola de Berguedà
Alçada:	725,7

Coordenades:

Latitud:	42.23318
Longitud:	1.8792
UTM Est (X):	407517
UTM Nord (Y):	4676275

Classificació

Número de fitxa	08099-9
Àmbit:	Patrimoni documental
Tipologia	Fons documental
Estil / època:	Modern Contemporani
Segle	XVIII-XX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	La part de Cal Galló amenaça en desaparèixer.
Protecció	Legal i física
Observacions protecció:	DOGC. 3437.Llei 10/2001 de 13 de juliol
Accés	Restringit
Ús actual:	Científic
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Guardiola de Berguedà. Plaça Municipal núm. 3. CP 08694. (Guardiola)

Fitxes associades:

Fons documental de l'Arxiu Municipal de Guardiola de Berguedà

Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella

Data de registre de la fitxa: ds., 04/03/2017 - 01:00

Descripció

Dins l'arxiu municipal de Guardiola es conserven dos documents molt rellevants. El primer d'ells correspon amb el cadastre de Gavarrós de l'any 1729 amb una delimitació de les terres de les diferents finques de Josep Pujol i Pagès Margineda Pujol, Josep Roca Pujol, Joan Rotllant, Joan Serra, Josep Espelt, Isidro Subirana, Joan de Cabanes, Pere Pou, Francesc de Cabanes i Pagès, Josep Vilella, Pere Pla, Dr. Peix, la Iglesia, Marques d'Alba i Aitona. També hi ha una enumeració de les cases del municipi, dels delmes i impostos, una descripció de les diferents terres amb un registre de les hipoteques, dels caps de bestiar i dels censos. Aquest document és d'una importància cabdal ja que permet conèixer la vida de Gavarrós durant el segle XVIII. Presenta unes dimensions de mig foli i té cap un centenar de pàgines. L'altre document és el cadastre i el fons de Brocà conservat en el mateix arxiu de Guardiola de Berguedà. El fons més antic va dels anys 1729 a 1740. Es tracta d'un llibre amb unes dimensions de mig foli i un total de 130 pàgines. Està dividit en cadastre, les afrontacions de les diferents cases de Rotllan, Vilella, Vilalta, Companyó, Comians, Joanó, la Rectoria, Pedrals, Cavallera, la Casa de Dalt, Serradet, l'Espet i Castell (pàgines 1 a 125) i de la pàgina 125 a 130 la relació de les diferents cases que es troben existents dins al poble de Sant Martí de Brocà i que estan situades en qualsevol de les finques esmentades unes línies més amunt. A banda d'aquest fons més antic n'hi ha un de més modern dels anys 1840 a 1857 amb diferents volums carpetes relacionades amb hisenda, amillarament, caps de bestiar i terres i censos dels anys 1897 a 1930. Hi ha un total de 20 carpetes definitives que contenen la totalitat del fons

Observacions:

L'antic arxiu de Brocà estava situat a l'antic ajuntament de Brocà que fins el 1936 (data que es crea el municipi de Guardiola de Berguedà) estava situat a la casa de Cal Galló que fins aleshores i des de el segle XVIII havia estat l'ajuntament i de Brocà-Gavarrós i també les escoles públiques. Dins de la mateixa casa es conserva encara dins de calaixeres i també en fulls solts pendents de classificació, part de l'arxiu municipal que va des dels anys 1840 a 1930 amb capítols de censos, amillaraments, quintes, juntes electorals, comptabilitat i registre de les diferents cases. Aquesta part de l'arxiu té un elevat perill de desaparició ja que es troba a la segona planta de Cal Galló a l'abast del públic, desordenat, dispers i sota els efectes de la humitat, dels rosegadors, xilòfags i altres éssers corrosius. No hi ha cap garantia de conservació.

Història

Indret esmentat al segle IX al 840 com a alou depenent del monestir de Ripoll i del qual es denominarà la Vall .Es coneixia com a "vallis bucharanensis" referint-se a la vall de Brocà o del Bastareny. Amb la fundació de l'abadia de Sant Llorenç prop Bagà, el lloc passà a formar part dels seus béns. Al segle XIII apareix la cavalleria dels Brocà (Brocano) feudatària als barons de Pinós. Sembla que d'aquesta nissaga en procedirien els cavallers de Lluarters, Bernat, Pere i Guillem Ramon de Santaeulària (cavallers de confiança del baró de Pinós). El casal dels Brocà a mitjans del segle XIV posseïen una de les torres de Bagà (torre de Vilella o de Brocà). La dinastia dels Brocà va ser comprada a principi del segle XV per Pere Galceran de Pinós. A mitjans del segle XVIII es crea el municipi de Brocà que fins a aleshores era independent respecte el veí de Gavarrós que es va agregar a Brocà durant el segle XIX i des d'aleshores i fins la creació del municipi de Guardiola de Berguedà el fons es va custodiar a la casa de "Cal Galló" propietat dels Vilella.

Bibliografia

SERRA i VILARÓ, JOAN (1989). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. Centre d'estudis baganesos. Vol I.

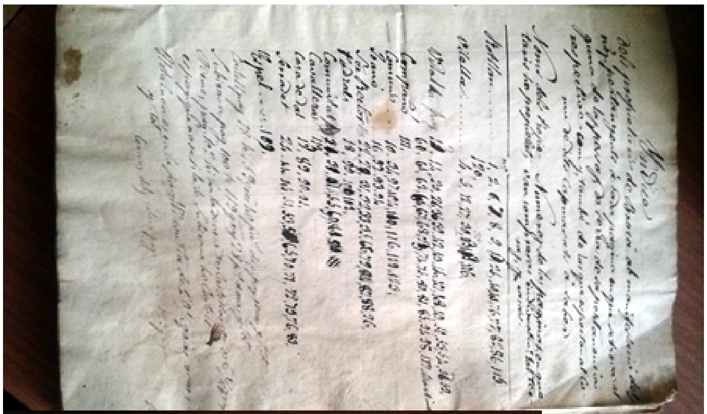

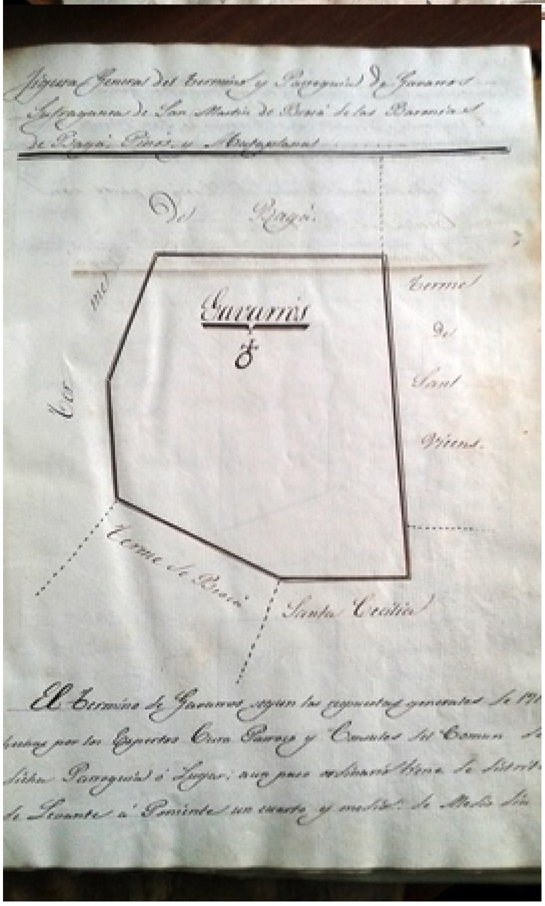

Figura General del termino y Parroquia de Gavarros
Sufraganea de San Martin de Brocá de las Baronías
de Bagá, Pinós y Mataplana

El termino de Gavarros segun las respuestas generales de 17
dadas por los Expertos Cura Parroco y Consules del Comun de
dicha Parroquia ó Lugar, aun paso ordinario tiene de latitud
de Levante á Poniente un cuarto y media de Medio dia